

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 2 Mars 1877, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5, angående ändring af § 4 mom. 2 i Folkskolestadgan den 18 Juni 1842.

I en till Andra Kammaren inlemnad motion, N:o 46, har Herr *Johan Jönsson*, till beredande af större bekvämlighet i afseende å så väl utgörandet som uppbärandet af den i folkskolestadgan § 4 mom. 2 föreskrifna löneposten kofoder eller dess ersättning, föreslagit, att detta moment i folkskolestadgan, sådant det är affattadt i Kongl. Kungörelsen den 29 December 1860, måtte genom Riksdagens initiativ i frågan få följande förändrade lydelse: "I stället för sommarbete och vinterfoder för en ko skall skolläraren årligen åtnjuta 150 kronor att utgå kvartalsvis såsom hans öfriga lön."

Så vidt förevarande motion afser att förenkla sättet för folkskolelärarens aflöning, synes hon vara allt beaktande värd. Hufvudsakliga svårigheten med afseende på det val, folkskolestadgan i § 4 mom. 2 lemnar en församling emellan kofoders utgörande in natura och dess ersättande med "minst värdet af fem tunnor spanmål", synes vara den, att det ena ej öfverallt kan med säkerhet antagas fullt motsvara det andra. För värdet af blott fem tunnor spanmål torde folkskoleläraren mångenstädes ej kunna betinga sig något kofoder in natura. Emellertid torde icke heller motionärens förslag kunna oförändradt anses bättre leda till målet än det stadgande som nu är gällande. Inom vårt land med dess stora utsträckning och olika klimatförhållanden råder nemligen en allt för stor skiljaktighet i det penningvärde, hvartill ett kofoder in natura uppskattas, för att ett till siffran stadgadt penningbelopp skulle kunna vara den för hela landet gemensamma värde-

mätaren i nämnda hänseende. Närmare målet synes man komma, om man såsom alternativ till kofoder in natura sätter lösningspriset efter årets markegång inom länet för det quantum hö och halm, som erfordras för att föda en ko. Med 20 centner godt hö och 20 centner halm torde i allmänhet en ko af medelmåttig storlek kunna anses vara vinterfödd. I Norrland pläga, såsom bekant är, häradsrätterna i tvister mellan födorådsgifvare och födorådstagare bestämma vinterfodret för en ko till just detsamma, eller 20 centner hö och 20 centner halm. Denna kvantitet af utfodringsämnen torde alltså kunna anses vara en tillräcklig måttstock äfven för de öfriga delarne af landet, der vintern väl icke i regeln är längre än i Norrland, och utfodringen sålunda åtminstone icke kräfver längre tid. Värdet af det sommarbete åter, som härjemte erfordras, torde utan fara för synnerlig missräkning kunna anslås till ett belopp, som motsvarar värdet af 4 centner hö. Om kofoder-ersättningen för folkskoleläraren bestämdes efter dessa grunder, skulle värdet deraf efter lösningspris helt visst komma att något öfverstiga värdet af fem tunnor spannmål, men deremot med all säkerhet närmare motsvara det af stadgan alternativt föreskrifna sommarbete och vinterfodret in natura. Dermed vore visserligen icke någon tunga lagd på församlingarna, men deremot större trygghet beredd folkskoleläraren att oakortadt få hvad honom med skäl och rätt tillkommer, vare sig att han finge efter stadgans ena eller andra alternativa föreskrift uppbära ifrågavarande del af sin aflöning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt tillstyrker Utskottet,

att motionärens hemställan på det sätt bifalles, att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes föranstalta om den ändring af senare delen af § 4 mom. 2 i nu gällande folkskolestadga, sådan lydelsen är i Kongl. Kungörelsen den 29 December 1860, att församling egde att åt folkskoleläraren anskaffa sommarbete och vinterfoder för en ko, eller ock, der församlingen funne lokala eller andra förhållanden sådant förhindra, utgifva lösen efter årets markegångspris i länet för tjugufyra centner hårdvalls- eller åker-hö samt tjugu centner halm.

Stockholm den 2 Mars 1877.

På Utskottets vägnar:

C. V. LINDER.